

ผลการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (hearing) เรื่องร่างประกาศเกี่ยวกับการโฆษณาและส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ในตลาดทุน

1. การรับฟังความคิดเห็น จำนวน 1 ครั้ง
2. เมื่อวันที่ 6 – 20 ตุลาคม 2557
3. ผู้จัดส่งความคิดเห็น จำนวน 8 ราย จากบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน 4 แห่ง บริษัทหลักทรัพย์ 2 แห่ง กลุ่มธุรกิจการเงิน 1 แห่ง และบุคคลทั่วไป 1 ราย¹ (จากผู้เข้าชมทั้งสิ้น 38 ราย)
4. ประเด็นสำคัญ

4.1 ประเด็นที่มีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมจากการรับฟังความคิดเห็น

(1) ในกรณีที่การโฆษณากองทุนรวมที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าจะเลิกกองทุนหรือรับซื้อหน่วยลงทุนอัตโนมัติเมื่อหน่วยลงทุนมีมูลค่าตามเป้าหมายที่กำหนด (“trigger fund”) ไม่ได้มีการระบุถึงตัวเลขอัตราเป้าหมายหรือมูลค่าหน่วยลงทุนที่เป็นเป้าหมาย ไม่ควรต้องมีคำเตือนว่า “การกำหนดมูลค่าหน่วยลงทุนที่เป็นเป้าหมาย เป็นเพียงเหตุให้มีการเลิกกองทุนหรือรับซื้อคืนหน่วยลงทุนอัตโนมัติเมื่อมูลค่าหน่วยลงทุนเป็นไปตามเป้าหมายนั้น การกำหนดเป้าหมายดังกล่าวไม่ใช่การประมาณการหรือการรับประกันว่าผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนตามมูลค่าที่กำหนดเมื่อเลิกกองทุนหรือเมื่อมีการรับซื้อคืนหน่วยลงทุนอัตโนมัติ ทั้งนี้ หากภาวะตลาดหรือภาวะการลงทุนเปลี่ยนแปลงไปจากการคาดการณ์ กองทุนรวมอาจไม่ดำเนินการเลิกกองทุนหรือรับซื้อคืนหน่วยลงทุนอัตโนมัติก็ได้”

การแก้ไข/เพิ่มเติม

ในการออกประกาศครั้งนี้จะกำหนดเพิ่มเติมว่าเฉพาะกรณีที่มีการโฆษณาตัวเลขอัตราเป้าหมายของ trigger fund จะต้องมีคำเตือนดังกล่าวด้วย ดังนั้น กรณีที่ไม่มีการโฆษณาอัตราเป้าหมาย เช่น โฆษณาว่ากองทุนรวม ABC ทริกเกอร์ IPO 10 – 17 ม.ค. 2558 ไม่ต้องจัดให้มีคำเตือนดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่มีตัวเลขอัตราเป้าหมายในชื่อ trigger fund เช่น กองทุนรวม ABC ทริกเกอร์ 7% พิจารณาได้ว่าเป็นการโฆษณาอัตราเป้าหมาย ซึ่งต้องจัดให้มีคำเตือนดังกล่าวด้วย

(2) การโฆษณาเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผลของกองทุนรวม จะต้องแสดงข้อมูลอัตราและประวัติการจ่ายเงินปันผลในอดีตที่ผ่านมา ผู้ประกอบธุรกิจสามารถกำหนดช่วงระยะเวลาได้หรือไม่ เช่น เปิดเผยข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง

การแก้ไข/เพิ่มเติม

ในการออกประกาศครั้งนี้ได้มีการกำหนดเกี่ยวกับการโฆษณาประวัติการจ่ายเงินปันผล ว่าจะต้องแสดงอัตราและประวัติการจ่ายเงินปันผลย้อนหลังอย่างน้อย 5 ปีจากปัจจุบันหรือหากจัดตั้งกองทุนรวมมาน้อยกว่า 5 ปี ให้แสดงประวัติการจ่ายเงินปันผลย้อนหลังตั้งแต่จัดตั้งกองทุนรวม ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ลงทุนมีข้อมูล

เพียงพอในการประกอบการตัดสินใจลงทุน และผู้ประกอบการก็ไม่ได้เลือกนำเสนอข้อมูลเฉพาะช่วงที่มีการจ่ายเงินปันผลของกองทุนรวมหรือเฉพาะปีที่มีการจ่ายเงินปันผลหลายครั้งมาโฆษณา

(3) การกำหนดให้การ โฆษณาต้องมีการนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ เช่น มีการแสดงข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ การแสดงข้อมูลด้านบวกต้องควบคู่กับข้อมูลด้านลบ อาจเป็นไปได้ยากในกรณีในพื้นที่โฆษณาที่มีจำกัด เช่น การโฆษณาทางอินเทอร์เน็ตด้วย banner

เหตุผล ในการออกประกาศครั้งนี้ได้มีการแก้ไขหลักเกณฑ์ในข้อ 7 (1) จากที่กำหนดว่าต้องแสดงข้อมูลด้านบวกควบคู่กับข้อมูลด้านลบในโฆษณาเป็น หากแสดงข้อมูลด้านบวกต้องแสดงควบคู่กับข้อมูลด้านลบ โดยวัตถุประสงค์ในการกำหนดหลักเกณฑ์นี้เพื่อไม่ให้ผู้ลงทุนสำคัญผิดเกี่ยวกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ในตลาดทุน ผู้ประกอบธุรกิจจึงไม่ควรนำเสนอข้อมูลเพียงด้านเดียว อย่างไรก็ตาม หากพื้นที่ในการโฆษณามีจำกัด ผู้ประกอบธุรกิจอาจพิจารณาหาหนทางให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่โฆษณา เช่น การโฆษณาทางอินเทอร์เน็ตด้วย banner อาจโฆษณาว่า กองทุนเปิด ABC ตราสารหนี้ 3 เดือน IPO 1 – 7 ธ.ค. เป็นต้น นอกจากนี้ หากผู้ประกอบการต้องการแสดงข้อมูลด้านบวกของผลิตภัณฑ์แต่พื้นที่ในการโฆษณาไม่เพียงพอที่จะแสดงข้อมูลด้านลบ ผู้ประกอบธุรกิจอาจพิจารณาเปลี่ยนช่องทางในการโฆษณาเพื่อให้ความเหมาะสมซึ่งหลักปฏิบัตินี้เป็นไปตามมาตรฐานสากล¹

4.2 ประเด็นที่สำนักงานไม่เห็นด้วยกับผู้ให้ความเห็น จึงไม่ได้แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มูลค่าของสมนาคุณสำหรับการส่งเสริมการขายหน่วยลงทุนตามโครงการสานฝันเริ่มด้วยพันบาท (“โครงการสานฝันฯ”) ที่มีลักษณะเป็นการลงทุนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องทุกเดือนเป็นระยะเวลาอย่างน้อยหนึ่งปีควรมีอัตราเท่ากับการส่งเสริมการขายหน่วยลงทุนทั่วไปที่ร้อยละ 0.2

เหตุผล โครงการสานฝันฯ เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในวัยทำงานมีวินัยในการออมและลงทุนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อเป้าหมายของชีวิตระยะกลางและระยะยาว และเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการเงินของประชาชนอย่างยั่งยืน ดังนั้น เพื่อเป็นกำลังใจให้แก่ผู้มีวินัยในการลงทุน และเพื่อสนับสนุนให้โครงการดังกล่าว สำนักงานจึงกำหนดเพดานการส่งเสริมการขายหน่วยลงทุนเป็นไม่เกินร้อยละ 0.5 ของมูลค่าการลงทุน สำหรับการลงทุนที่มีลักษณะการลงทุนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องทุกเดือนเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 ปี ของกองทุนภายใต้โครงการสานฝันฯ

¹ ตัวอย่างเช่น ตามตารางที่ 2 และข้อ RG 234.147 ของ Regulatory Guide 234 เรื่อง Advertising financial products and advice services: Good practice guidance ของ Australian Securities and Investment Commission กำหนดว่า “Promoters should consider the overall impression created by an internet banner advertisement when viewed by itself for the first time. Promoters should consider the appropriateness of using new media channels for advertising if content limitations mean there is insufficient space to provide balanced information” และ “The physical limitations of a particular medium are not a reason for producing an advertisement the might mislead” ตามลำดับ

(2) ควรให้การกำหนดมูลค่าของสมนาคุณสำหรับการจัดรายการส่งเสริมการขายสำหรับการเปิดบัญชีซื้อขายผลิตภัณฑ์ในตลาดทุนที่ไม่มีเงื่อนไขให้ผู้ลงทุนต้องทำการซื้อขายตามจำนวนขั้นต่ำภายในระยะเวลาที่กำหนดเป็นดุลยพินิจของผู้ประกอบธุรกิจ เนื่องจากการให้ของสมนาคุณดังกล่าวไม่ได้เป็นการกระตุ้นยอดขาย เป็นเพียงการคาดหวังในการขยายฐานลูกค้า

เหตุผล โดยที่การตัดสินใจของผู้ลงทุนในการใช้บริการของผู้ประกอบธุรกิจหรือตัดสินใจลงทุนในผลิตภัณฑ์ในตลาดทุนควรอยู่บนหลักการว่า ผู้ลงทุนควรตัดสินใจด้วยความเข้าใจในบริการ หรือผลิตภัณฑ์ในตลาดทุนอย่างเพียงพอและเห็นว่ามีเหมาะสมกับผู้ลงทุนมากกว่าการมุ่งหวังของสมนาคุณ ซึ่งเป็นไปตามข้อ 48 (1) ของประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่ ทธ. 35/2556 เรื่อง มาตรฐานการประกอบธุรกิจ โครงสร้างการบริหารงาน ระบบงาน และการให้บริการของผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ และผู้ประกอบธุรกิจ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า ลงวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2556 (“ประกาศที่ ทธ. 35/2556”) กล่าวคือ ต้องไม่เป็นการจงใจหรือเร่งรัดโดยใช้การส่งเสริมการขาย ดังนั้น การให้ของสมนาคุณในกรณีข้างต้นซึ่งเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจใช้บริการหรือการลงทุน จึงต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังกล่าวด้วย

4.3 เรื่องอื่น ๆ

(1) ควรยกเลิกประกาศสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ที่ สธ. 16/2556 เรื่อง หลักเกณฑ์ในรายละเอียดสำหรับการโฆษณาที่เกี่ยวข้องกับกองทุน ลงวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2556 (“ประกาศที่ สธ. 16/2556”) เนื่องจากได้นำเนื้อหามารวมไว้ในร่างประกาศที่รับฟังความคิดเห็นในครั้งแล้ว

เหตุผล ประกาศที่ สธ. 16/2556 จะถูกยกเลิกเมื่อร่างประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(2) การกำหนดให้ในการนำเสนอข้อมูลประกอบการโฆษณาในตลาดทุนต้องไม่แสดงผลตอบแทนจากการลงทุนในผลิตภัณฑ์ในตลาดทุนสูงเกินจริงนั้น มีวิธีการพิจารณาอย่างไรว่าผลตอบแทนนั้นไม่สูงเกินจริง

เหตุผล ต้องมีสมมุติฐานและข้อมูลประกอบการประมาณการอย่างเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ในข้อ 46 (3) ของประกาศที่ ทธ. 35/2556

(3) การกำหนดให้ในการนำเสนอข้อมูลประกอบการโฆษณาต้องไม่ใช่คำศัพท์เทคนิคหรือคำศัพท์เฉพาะ เว้นแต่เป็นคำศัพท์ที่ผู้ลงทุนทั่วไปมีความคุ้นเคยแล้ว และไม่ใช้ภาษาและรูปแบบที่ยากต่อการเข้าใจนั้น จะพิจารณาได้อย่างไรว่าคำศัพท์เทคนิคใดที่ผู้ลงทุนทั่วไปมีความคุ้นเคยแล้ว และมีภาษาที่ยากต่อการเข้าใจ เนื่องจากความเข้าใจของผู้ลงทุนแต่ละรายที่มีระดับความเข้าใจที่แตกต่างกัน

เหตุผล หลักการโฆษณาที่ดีควรใช้ภาษาและรูปแบบที่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้รับสาร เพื่อช่วยให้ผู้ลงทุนทั่วไปมีความเข้าใจและสามารถตัดสินใจลงทุนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม จึงมีข้อกำหนดให้หลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์เทคนิค และภาษาที่ยากต่อการเข้าใจหรือไม่อยู่ในวิสัยที่ผู้ลงทุนทั่วไปจะสามารถทำความเข้าใจได้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เป็นการโฆษณาในวงจำกัด (ซึ่งต้องระบุในโฆษณาด้วย) หากผู้ประกอบธุรกิจมั่นใจว่าผู้ลงทุนกลุ่มดังกล่าวเข้าใจในศัพท์เทคนิคและภาษาในโฆษณาก็สามารถใช้ได้

(4) ขอให้อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดห้ามใช้ภาพประกอบการโฆษณา ขัดแย้งกับข้อความที่ปรากฏใน โฆษณาและห้ามใช้ภาพขนาดใหญ่จนลดความสำคัญของข้อความหรือ คำเตือนในโฆษณา

เหตุผล การโฆษณาที่ดีควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ในตลาดทุนเป็นเนื้อหาหลัก ส่วนข้อมูล ประกอบควรมีสาระเป็นส่วนน้อย โดยข้อมูลประกอบต้องไม่มีลักษณะที่ทำให้ผู้ลงทุนสำคัญผิดเกี่ยวกับ ลักษณะของผลิตภัณฑ์ ดังนั้น ภาพประกอบการโฆษณา ซึ่งพิจารณาได้ว่าเป็นข้อมูลประกอบต้องไม่มีลักษณะ ที่ทำให้ผู้ลงทุนสำคัญผิดเกี่ยวกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ และไม่ควรมีขนาดใหญ่จนทำให้ผู้ลงทุนไม่ให้ความสำคัญต่อข้อมูลและสาระสำคัญอื่น ๆ ลักษณะที่พิจารณาได้ว่ามีการใช้ภาพประกอบการโฆษณาขัดแย้งกับ ข้อความที่ปรากฏในโฆษณา เช่น การใช้ภาพเงินอยู่ในตู้നിรัยในการ โฆษณากองทุนรวมตราสารทุน อาจทำให้ ผู้ลงทุนเข้าใจผิดได้ว่าการลงทุนในกองทุนรวมดังกล่าวจะไม่ขาดทุน เป็นต้น

(5) ขอให้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดให้การ โฆษณาข้อมูลตัวเลขผลการดำเนินงานในอดีต หรือข้อมูลตัวเลขประมาณการผลตอบแทนต้องไม่มีลักษณะ โดดเด่นเกินกว่าข้อมูลส่วนอื่นใน โฆษณานั้นว่า จะต้องมิลักษณะอย่างไร

เหตุผล การโฆษณาตัวเลขดังกล่าวจะต้องมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับเนื้อหาส่วนอื่น ๆ ในโฆษณา ไม่เน้นเนื้อหาผลการดำเนินงานในอดีตหรือประมาณการผลตอบแทนอย่างไม่เหมาะสม เช่น ตัวเลขประมาณ การผลตอบแทนมีขนาดใหญ่จนทำให้ผู้ลงทุนไม่ให้ความสำคัญต่อข้อมูลและสาระสำคัญอื่น ๆ และทำให้เกิด ความเข้าใจผิดได้

(6) การกำหนดให้การ โฆษณาข้อมูลตัวเลขผลการดำเนินงานในอดีตและข้อมูลตัวเลขประมาณการ ผลตอบแทนต้องกระทำผ่านสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น หมายรวมถึงการห้าม โฆษณาว่า หุ้นกู้อายุ 3 ปี อัตราดอกเบี้ย $x\%$ ต่อปี ผ่านทางสื่ออื่น เช่น วิทยุ ไซหรือไม

เหตุผล การกำหนดให้การ โฆษณาข้อมูลตัวเลขผลการดำเนินงานในอดีตและข้อมูลตัวเลข ประมาณการผลตอบแทนต้องกระทำผ่านสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ลงทุนมีเวลา ในการศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลอย่างเพียงพอ อย่างไรก็ตาม กรณีการ โฆษณาอัตราดอกเบี้ยหุ้นกู้ผ่านสื่ออื่น เช่น วิทยุ สามารถกระทำได้ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยหุ้นกู้เป็นลักษณะของตราสาร (feature) ซึ่งผู้ออกตราสาร ต้องจ่ายดอกเบี้ยตามอัตราที่กำหนดให้กับผู้ถือตราสาร การ โฆษณาตัวเลขอัตราดอกเบี้ยหุ้นกู้จึงไม่ใช่การ โฆษณาประมาณการผลตอบแทน

(7) การกำหนดให้การ โฆษณาอันดับหรือรางวัลที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของผลิตภัณฑ์ ในตลาดทุน อันดับหรือรางวัลดังกล่าวต้องเป็นข้อมูลที่มาจากการจัดอันดับหรือผู้ให้รางวัลที่น่าเชื่อถือ มีวิธีการพิจารณาความน่าเชื่อถือของการจัดอันดับและผู้ให้รางวัลอย่างไร

เหตุผล จะต้องเป็นการจัดอันดับหรือให้รางวัล โดยใช้วิธีการตามหลักวิชาการอันเป็นที่ยอมรับ หรือเป็นไปตามมาตรฐานสากล และผู้ให้รางวัลต้องมีความน่าเชื่อถือ เช่น เป็นสถาบันการจัดอันดับกองทุนรวม ที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน หรือสถาบันการจัดอันดับกองทุนรวมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

(8) ในการโฆษณาอันดับหรือรางวัลที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ในตลาดทุน เช่น การโฆษณารางวัลที่ผู้ประกอบการธุรกิจได้รับ ไม่ควรต้องมีคำเตือนว่า “ผลการดำเนินงานในอดีต/ ผลการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ในตลาดทุน มิได้เป็นสิ่งยืนยันถึงผลการดำเนินงานในอนาคต”

เหตุผล การโฆษณารางวัลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อโฆษณากิจการของผู้ประกอบการธุรกิจ (corporate ad.) โดยไม่เกี่ยวกับบริการหรือผลิตภัณฑ์ในตลาดทุนไม่จำเป็นต้องมีคำเตือน เช่น บริษัทได้รับรางวัล CSR ดีเด่นอย่างไรก็ดี หากรางวัลดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ในตลาดทุน ก็ต้องจัดให้มีคำเตือนข้างต้นด้วย เช่น รางวัลการบริหารจัดการกองทุนรวมตราสารทุนดีเด่น

(9) การโฆษณาข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จของกองทุนประเภท trigger fund สามารถกำหนดช่วงเวลาในการแสดงได้หรือไม่ เนื่องจากมีจำนวนประเภทดังกล่าวภายใต้การจัดการเป็นจำนวนมาก

เหตุผล ข้อมูลที่ใช้ในการโฆษณาต้องไม่ทำให้ผู้ลงทุนสำคัญผิดเกี่ยวกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ในตลาดทุน โดยหากแสดงข้อมูลด้านบวก จะต้องแสดงข้อมูลด้านลบที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วย ดังนั้น หากแสดงข้อมูลที่สะท้อนถึงโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์ ก็จะต้องแสดงข้อมูลที่สะท้อนถึงความเสี่ยงที่การลงทุนอาจจะไม่เป็นไปตามความคาดหวังด้วย เพื่อไม่ให้ผู้ลงทุนสำคัญผิด ทั้งนี้ การกำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจต้องให้ข้อมูล trigger fund ทั้งหมดภายใต้การจัดการหรือร้อยละของจำนวน trigger fund ที่สามารถ trigger ได้ตามเป้าหมายเมื่อเทียบกับจำนวน trigger fund ทั้งหมดของบริษัทจัดการ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมในการบริหารจัดการ เนื่องจากที่ผ่านมาพบว่าผู้ประกอบการธุรกิจส่วนใหญ่เลือกให้ข้อมูลเฉพาะ trigger fund ที่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายภายในเวลาที่กำหนดเท่านั้น ซึ่งเป็นการโฆษณาที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญได้

ขอขอบคุณผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น ตามรายชื่อดังต่อไปนี้

1. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ธนชาติ จำกัด
2. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ภัทร จำกัด
3. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน แมนูไลฟ์ (ประเทศไทย) จำกัด
4. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ทหารไทย จำกัด
5. บริษัทหลักทรัพย์ภัทร จำกัด (มหาชน)
6. บริษัทหลักทรัพย์ไทยพาณิชย์ จำกัด
7. กลุ่มทิสโก้